Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 12.05.2026 www.osw.waw.pl

Obustronne wstrzymanie ognia na Dzień Zwycięstwa. 1539. dzień wojny

Andrzej Wilk, Piotr Żochowski, Jacek Tarociński

Sytuacja na froncie

Pod presją amerykańską Ukraina i Rosja zgodziły się na wstrzymanie ognia w dniach 9–11 maja. Decyzję o przerwaniu walk ogłosił 8 maja prezydent USA Donald Trump. Mimo że na froncie nie doszło do zaprzestania wymiany ognia, a obie strony oskarżały się nawzajem o pogwałcenie porozumienia, intensywność starć i ostrzału znacznie się zmniejszyła. Ukraińcy i Rosjanie wykorzystali względne uspokojenie sytuacji do przeprowadzenia reorganizacji, rotacji i skierowania w rejony walk wzmocnień. Kijów miał zaproponować przedłużenie przerwania ognia, o czym 12 maja poinformował minister spraw zagranicznych Andrij Sybiha, lecz Rosjanie je odrzucili, wznawiając uderzenia na cele w głębi terytorium Ukrainy.

W dniach poprzedzających wstrzymanie ognia nie doszło do istotnych zmian na froncie. Rosjanie poczynili dalsze nieznaczne postępy terenowe w obwodzie donieckim, wschodniej części obwodu zaporoskiego oraz w przygranicznych rejonach obwodów charkowskiego i sumskiego. Ukraińcy kontratakowali w obwodzie zaporoskim, gdzie, jak podają niektóre źródła, odzyskali kolejne pozycje w rejonie Stepnohirśka i na wschód od Orichiwa, a także – bez większych rezultatów – w obwodzie donieckim.

Rosyjskie ataki powietrzne

W dniach 8–11 maja siły rosyjskie wstrzymały uderzenia powietrzne na cele w głębi terytorium Ukrainy, nawiązując tym samym do zapowiedzi Władimira Putina (w poprzednim tygodniu ogłosił on jednostronnie rozejm w dniach 8–9 maja). Znacząco ograniczyły też użycie „szahedów”. Według danych ukraińskich 9 i 11 maja agresor nie wykorzystał żadnego dużego środka napadu powietrznego, a 10 maja odnotowano użycie w strefie przyfrontowej 27 dronów uderzeniowych i ich imitatorów. Poprzednia trzydniowa przerwa w atakach miała miejsce w maju 2025 r. – również przy okazji obchodzonego przez Rosjan Dnia Zwycięstwa.

Przed wstrzymaniem ognia Rosjanie kontynuowali ataki na zaplecze obrońców w regionach przygranicznych i przyfrontowych. Od wieczora 5 maja do północy 7 maja do kolejnych uszkodzeń infrastruktury krytycznej, transportowej i przemysłowej dwukrotnie doszło w Charkowie, Dnieprze, Zaporożu i Krzywym Rogu (w konsekwencji ataków kolejny raz wstrzymał pracę tamtejszy kompleks hutniczy ArcelorMittal), a raz w Mikołajowie i rejonie Odessy (zaatakowano port Piwdennyj). Stałym problemem w regionach na zapleczu frontu są przerwy w dostawach energii elektrycznej spowodowane bieżącymi atakami dronów, kierowanych bomb lotniczych i ostrzałem artyleryjskim (z większych miast dotyczy to Chersonia).

Najeźdźcy wznowili ataki powietrzne nocą 12 maja, uderzając w cele na całym terytorium Ukrainy. O największych zniszczeniach, m.in. infrastruktury kolejowej, donoszono z Dniepru i obwodu dniepropetrowskiego, a do mniejszych uszkodzeń doszło m.in. w Kijowie, Żytomierzu i obwodzie mikołajowskim. Atak miał jednak znacznie mniejszą skalę niż poprzednie zmasowane uderzenia. Zgodnie z danymi ukraińskiego Dowództwa Sił Powietrznych (DSP) użyli w nim 216 dronów, nie zastosowali natomiast żadnej rakiety. Łącznie od wieczora 7 maja do rana 12 maja Rosjanie wykorzystali 563 drony uderzeniowe bądź ich imitatory, z których 490 unieszkodliwiono, oraz siedem rakiet (wszystkie w dniach 5–7 maja, żadnej nie strącono). Według rzecznika DSP Jurija Ihnata Rosjanie coraz częściej wykorzystują bezzałogowce uderzeniowe z napędem odrzutowym, rozwijające prędkość co najmniej 400–500 km/h, przez co do ich przechwycenia konieczne jest użycie rakiet lub dronów przechwytujących. Podkreślił on, że w kontaktach z partnerami Ukraińcy coraz częściej proszą o przekazanie nawet niewielkiej liczby rakiet do systemów Patriot, NASAMS i IRIS-T, rzędu 5–10 sztuk, których niedobór jest najbardziej odczuwalny.

Ukraińskie operacje przeciw Rosji

Ukraińcy uderzyli w obiekty rosyjskiego kompleksu paliwowego w Permie i Jarosławiu. Rafineria i pompownia ropy Transniefti w Permie zostały trafione 7 i 8 maja, a rafineria w Jarosławiu 8 maja. Na terenie ostatniego z wymienionych obiektów wybuchł pożar, trudno natomiast ocenić, czy przyniosły rezultaty ataki na obiekty w Permie. Na terenie pompowni od 29 kwietnia trwał pożar, który ugaszono dopiero 11 maja (zdjęcia satelitarne potwierdziły, że spłonęło sześć zbiorników), zaś na terenie rafinerii nie doszło do znaczących zniszczeń.

8 maja celem zmasowanego ukraińskiego ataku był Rostów nad Donem. Doszło do pożaru na terenie jednego z przedsiębiorstw oraz uszkodzenia obiektu odpowiedzialnego za nawigację lotniczą w południowej części Rosji – w rezultacie nastąpił czasowy paraliż pracy 13 lotnisk. O upadku ukraińskich dronów donoszono także z Groznego, gdzie celami miały być lokalna siedziba FSB i jeden z kompleksów koszarowych 42 Dywizji Zmechanizowanej. Z kolei 6 maja trafiona została siedziba Służby Pogranicznej FSB w Armiańsku na okupowanym Krymie. Ukraiński Sztab Generalny informował ponadto o trafieniu korwety rakietowej typu Karakurt w Kaspijsku w Dagestanie (7 maja) oraz wojskowego kompleksu logistycznego w Naro-Fominsku w obwodzie moskiewskim (8 maja), czego dotąd nie potwierdzono.

Według oficjalnych danych rosyjskich ukraińskie drony miały zaatakować cele na terytorium Rosji nocą 9 maja, już w czasie obowiązywania reżimu wstrzymania ognia. Głównymi kierunkami ataków miały być Moskwa i Dagestan. Łącznie w ciągu doby (do rana 9 maja) Ukraińcy mieli wykorzystać co najmniej 467 bezzałogowców – taką liczbę unieszkodliwionych statków podało Ministerstwo Obrony FR. Następnej doby zgłosiło ono zniszczenie 57 ukraińskich dronów, natomiast 11 maja – 85. **Informacji tych nie potwierdzały rosyjskie źródła lokalne.** Nieliczne przypadki uderzenia bądź upadku ukraińskich dronów na terytorium Rosji odnotowano jedynie w pierwszych godzinach 9 maja, co należy wiązać z atakami z poprzedniej doby i przesunięciem czasowym.

5 maja zastępczyni szefa BP Iryna Mudra stwierdziła, że **pierwsze wyroki specjalnego trybunału ds. rosyjskiej agresji przeciwko Ukrainie mogą zapaść w 2028 r.** Ostatecznym krokiem do formalnego powołania trybunału ma być podpisanie odpowiedniego „częściowo rozszerzonego porozumienia" podczas posiedzenia ministerialnego Rady Europy, które odbędzie się w dniach 14–15 maja w Kiszyniowie. Siedziba trybunału zostanie ulokowana w Hadze. Proces wyboru sędziów ma ruszyć do końca br., a państwa uczestniczące w projekcie będą mogły zgłaszać kandydatów na stanowiska sędziowskie i prokuratorskie. Według Mudrej właściwa działalność śledcza i prokuratorska rozpocznie się najwcześniej na przełomie 2027 i 2028 r. Trybunał ma rozpatrywać odpowiedzialność ok. 30 przedstawicieli najwyższego kierownictwa politycznego i wojskowego Federacji Rosyjskiej, w tym prezydenta, premiera oraz ministra spraw zagranicznych FR.

Potencjał militarny Rosji

W ocenie Kijowa w 2026 r. Rosja planuje wyprodukowanie 7,8 mln bezzałogowych statków powietrznych różnych typów oraz 7,3 mln dronów FPV. Powiadomił o tym 8 maja głównodowodzący Sił Zbrojnych Ukrainy generał Ołeksandr Syrski. Najeźdźcy mają zwiększać dostawy bezzałogowców uderzeniowych z silnikami turboodrzutowymi. Rozwijają także kolejne nieplanowane wcześniej jednostki do zwalczania ukraińskich dronów: cztery pułki, 24 dywizjony i 162 baterie. Syrski nie sprecyzował, czy w przypadku dywizjonów i baterii chodzi o pododdziały wchodzące w skład ww. pułków, czy samodzielne. Rozbudowywana ma być głównie obrona powietrzna Moskwy i Kraju Krasnodarskiego. Rosjanie mają kopiować rozwiązania techniczne, taktyczne i organizacyjne zastosowane wcześniej przez armię ukraińską.

8 maja **ukraiński portal Slidstwo.info opublikował materiał opisujący zaangażowanie Białorusi we wsparcie rosyjskiego potencjału militarnego**. Według ustaleń dziennikarzy od lutego 2022 r. do sierpnia 2025 r. wartość białoruskich dostaw dla rosyjskiego kompleksu zbrojeniowego wyniosła co najmniej 1,2 mld dolarów, a 58 tamtejszych przedsiębiorstw dostarcza produkty do 41 rosyjskich zakładów przemysłu zbrojeniowego. Dziennikarze ustalili również, że część białoruskich firm wykorzystuje w produkcji komponenty pochodzące z państw zachodnich, w tym z Niemiec, Szwajcarii, Wielkiej Brytanii i USA.

Potencjał militarny Ukrainy

5 maja **szef Biura Prezydenta (BP) Ukrainy Kyryło Budanow wskazał na konieczność utworzenia centrum koordynacyjnego odpowiedzialnego za rekrutację cudzoziemców oraz osób bez obywatelstwa do służby w Siłach Zbrojnych Ukrainy i Gwardii Narodowej**. Jego zdaniem Ukraina potrzebuje scentralizowanej struktury, która zajmowałaby się wszystkimi etapami procesu rekrutacyjnego zagranicznych ochotników – od wyszukiwania kandydatów i ich selekcji, przez transport, aż po szkolenie, wyposażenie i wsparcie logistyczne. Prace nad stworzeniem odpowiedniej jednostki w strukturach Ministerstwa Obrony Ukrainy mają się rozpocząć jeszcze w maju br. Według wcześniejszych danych przekazanych przez przedstawicieli resortu do jednostek Wojsk Lądowych Ukrainy dołączyli już ochotnicy z 75 państw świata. Każdego miesiąca ok. 600 zagranicznych wolontariuszy podpisuje kontrakty na służbę wojskową.

7 maja podczas konferencji „Defence 24 Days" w Warszawie **były głównodowodzący Sił Zbrojnych Ukrainy, a obecnie ambasador Ukrainy w Wielkiej Brytanii Wałerij Załużny wskazał, że proces demobilizacji ukraińskich żołnierzy powinien zostać poprzedzony gruntowną reformą systemu mobilizacyjnego oraz zasad służby wojskowej**. Podkreślił potrzebę stworzenia „inteligentnej mobilizacji", uwzględniającej rozwój technologii wojskowych, długotrwały charakter wojny oraz pogłębiający się kryzys demograficzny Ukrainy. Nie wykluczył potrzeby wdrożenia „mobilizacji tymczasowej" zakładającej częściowe przekazanie niektórych funkcji w tym procesie firmom prywatnym.

6 maja **prezydent Wołodymyr Zełenski poinformował, że trwają prace nad przepisami regulującymi działalność prywatnych firm wojskowych**. Nowe rozwiązania mają pozwolić weteranom na legalne zatrudnienie w sektorze bezpieczeństwa oraz wykorzystanie zdobytego doświadczenia bojowego po zakończeniu służby wojskowej. Według Zełenskiego regulacje te mają zapewnić byłym żołnierzom stabilne źródło dochodu i stworzyć przejrzyste zasady funkcjonowania prywatnych struktur bezpieczeństwa. 8 maja **szef resortu spraw wewnętrznych Ukrainy Ihor Kłymenko potwierdził, że trwają prace dotyczące utworzenia ram prawnych dla działalności tzw. firm wojskowych po zakończeniu wojny**. Wspomniał przy tym, że celem jest ukształtowanie przejrzystego i kontrolowanego modelu działalności prywatnych struktur ochrony i bezpieczeństwa, który pozwoli Ukrainie uczestniczyć w międzynarodowym rynku usług bezpieczeństwa.

Wojna a sytuacja wewnętrzna na Ukrainie

Zgodnie z przekazanymi 8 maja danymi ukraińskiej Prokuratury Generalnej od początku rosyjskiej inwazji na Ukrainę w lutym 2022 r. śmierć poniosło ponad 17,4 tys. cywilów (w tym przeszło 700 nieletnich), a ponad 43 tys. osób zostało rannych. Prokuratura podkreśliła również ogromną skalę zniszczeń infrastruktury cywilnej. Łącznie odnotowano uszkodzenie lub całkowite zniszczenie ponad 320 tys. obiektów cywilnych, w tym 86 tys. budynków mieszkalnych.

Zachodnie wsparcie dla Ukrainy

5 maja **Departament Stanu USA udzielił zgody na ewentualną sprzedaż Ukrainie do 1200 zestawów służących konwersji grawitacyjnych bomb lotniczych w precyzyjne JDAM oraz 332 bomby szybujące o wydłużonym zasięgu JDAM-ER** za maksymalną cenę 372,6 mln dolarów.

6 maja **Norwegia ogłosiła, że przekaże Ukrainie 305 mln dolarów w ramach mechanizmu zakupów amerykańskiego uzbrojenia** – tzw. priorytetowej listy potrzeb dla Ukrainy (Prioritised Ukraine Requirements List, PURL). Środki te posłużą do wzmocnienia obrony powietrznej i nabycia amunicji artyleryjskiej dalekiego zasięgu. Tym samym całkowity udział Oslo w programie sięga już 1,36 mld dolarów.

8 maja **belgijskie Ministerstwo Obrony poinformowało, że do 2029 r. przekaże 52 myśliwce F-16AM/BM**. Dostawa pierwszych siedmiu egzemplarzy ma się odbyć jeszcze w tym roku.

W corocznym raporcie do ONZ poświęconym eksportowi i importowi uzbrojenia i sprzętu wojskowego za 2025 r. **Holandia zadeklarowała, że przekazała Ukrainie 18 myśliwców F-16AM** (a łącznie już 24 maszyny), natomiast **Portugalia dostarczenie 15 transporterów opancerzonych M113 i czterech haubic M114A1**.

11 maja podczas wizyty w Kijowie **niemiecki minister obrony Boris Pistorius podpisał ze swoim ukraińskim odpowiednikiem Mychajłem Fedorowem list intencyjny w sprawie współpracy w dziedzinie wojskowych innowacji technologicznych**. Dokument przewiduje utworzenie wspólnego programu grantowego dla ukraińskich i niemieckich start-upów, które opracowują rozwiązania w kluczowych obszarach technologii obronnych. Dotyczy to w szczególności technologii bezzałogowych, sztucznej inteligencji, laserów dużej mocy, nowych systemów komunikacyjnych, technologii rakietowych oraz innych obiecujących osiągnięć.

